

Ten eerste

Hoe om te
gaan met
de prik-
weigeraar?

Ze houden vol dat vaccins autisme veroorzaken, weten zeker dat je van genetisch gemanipuleerde groenten kanker krijgt of hebben bewijs dat de opwarming van de aarde onzin is. Wat moet je aan met de burger die altijd wel weer een onderzoek kent dat zijn gelijk bevestigt?

Door Maarten Keulemans

1 NEGEREN
HELPT NIET

Van die mensen die maar blijven roepen dat je van inenten autisme kunt krijgen: gék word je ervan. 'Morgen bij Pauw: wat toch die geheimzinnige strepen achter een vliegtuig zijn', foeterde men op sociale media nadat het praatprogramma donderdagavond drie vaccinweigeraars uitgebreid aan het woord had gelaten.

Maar kenners zien dat anders. 'We houden onszelf voor de gek als je zegt: wij hebben de feiten en zij zijn dom', zegt ethicus en directeur van de wetenschappelijke raad voor het overheidsbeleid Frans Brom. 'Dat pure overtuigen aan de hand van de feiten werkt gewoon niet meer', zegt hoogleraar wetenschapscommunicatie Hedwig te Molder (Wageningen Universiteit/Universiteit Twente).

In een wereld die steeds ingewikkel-

der wordt, mag je verwachten dat de burger zijn waarheid metselt. 'Je zou verwachten dat mensen steeds meer blind vertrouwen op de wetenschap of in de overheid', analyseert Te Molder. 'Maar het omgekeerde vindt juist plaats. Ik zoek het zelf wel uit, is de reactie van velen.'

De erkende wetenschapper doet eigenlijk niet anders, denkt ze. 'Die pakt zijn onderzoek erbij - en de leek het zijne. Alles om de complexiteit beheersbaar te maken.'

Dat het ene onderzoek de uitkomst is van jarenlange universitaire studie en het ander van jarenlang googelen, is als je het zo bekijkt zelfs ietwat triviaal. Communicatiewetenschapper Te Molder: 'In tegenstelling tot wat experts soms denken, heeft wetenschappelijke kennis een ongekende status. Ook de anti-vaccinatiebeweging maakt er volop gebruik van.'

We houden onszelf voor de gek als je zegt: wij hebben de feiten en zij zijn dom

Frans Brom
Ethicus

2 GA IN GESPREK
(MAAR NIET IN DEBAT)

Nee: de oorlog om de waarheid win je niet door nóg gewichtiger grafieken te presenteren en met nog gelijker voorlichtingsmateriaal te komen, stellen de experts. 'Het gesprek aangaan betekent vragen stellen. Niet alleen je eigen feiten presenteren', zegt Te Molder. 'Je moet dit als een gesprek zien, niet als een debat waarbij er eentje wint', vindt ook Brom.

Achter het ogenschijnlijke njt van de bezorgde burger schuilt doorgaans een heel wereldbeeld. Een wereld van ongemak en zorgen. De ouders zeggen nee tegen vaccins, maar bedoelen eigenlijk: ik heb het gehad met die kille gezondheidszorg die patiënten als eenheidsworst behandelt, ik ben klaar met de cynische farmaceutische industrie. Of de klimaatontkenner bedoelt: straks krijgen we een wereld waarin de linnen-tasjesdragers de dienst uitmaken en ik als

autorijdende bon vivant een paria ben, daar pas ik mooi voor. 'Mensen die glas hard ontkennen dat er iets met het klimaat aan de hand is, dat zijn er volgens mij niet zoveel', zegt Brom. 'Vaker gaat het over de maatregelen: hebben we nog tijd, wat moeten we doen?'

Dat wordt dus theedrinken, polderen met elkaar. 'Uiteindelijk wil je tot een gezamenlijk feitenonderzoek komen', zegt Te Molder. 'Die cijfers waarover jij het hebt, uit wat voor onderzoek komen die? Kunnen we daarover praten? Met welke intentie laat je die zien?'

Begrijpelijke maatschappijkritiek, kan er dan aan het licht komen. 'We moeten oog hebben voor de terechte zorgen die vaak achter dit soort standpunten zitten', vindt Brom. 'Terechte zorgen over de farmaceutische industrie. Over wat het betekent om gezond te zijn, of over de toekomst. Het gaat erom die zorgen om te zetten in een gesprek.'

Advertentie

☐ oververzekerd
☐ onderverzekerd

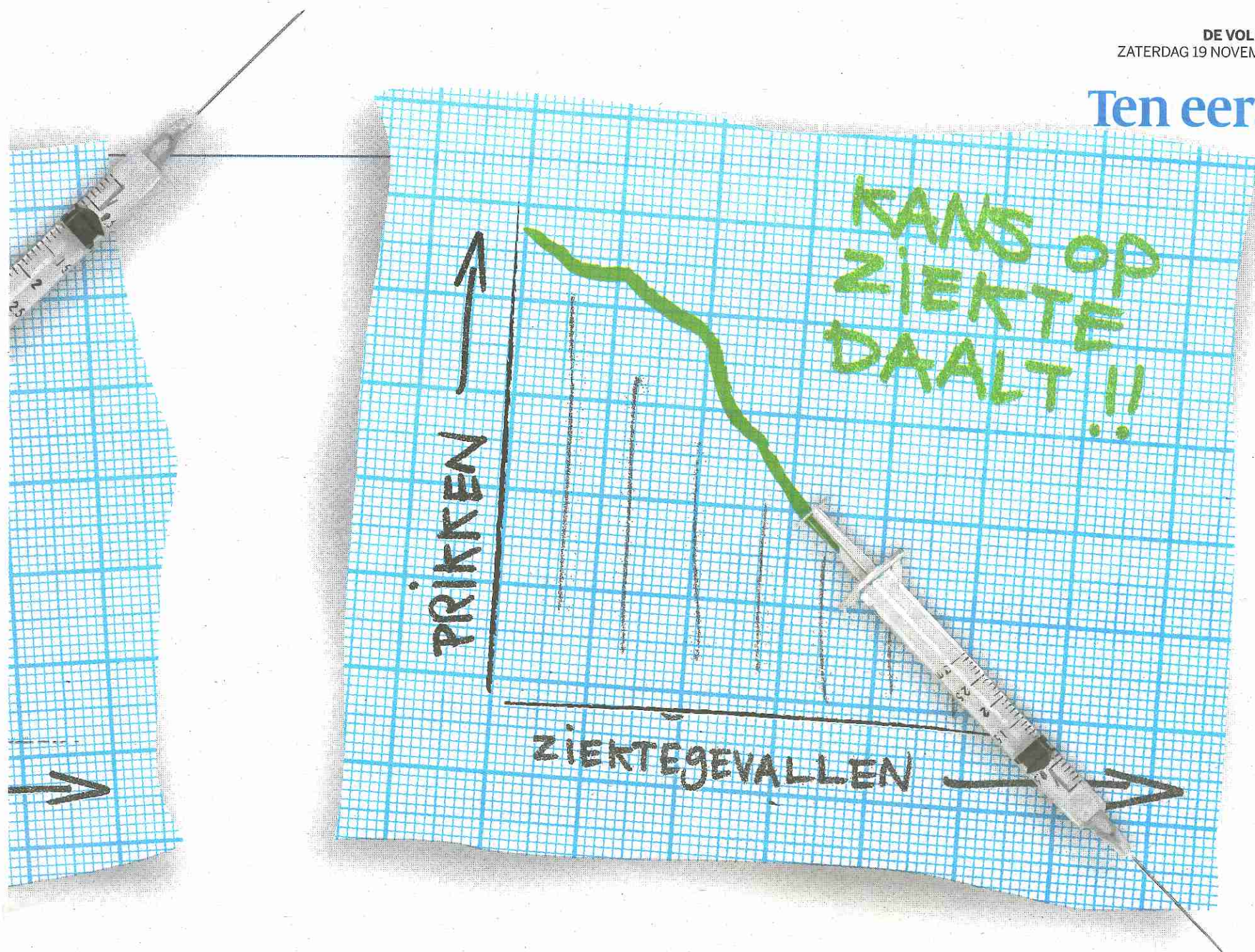

Wat hoeft er niet in je zorgpakket? En wat moet er zeker in? Zorg is persoonlijk. Je zorgverzekering moet passen bij jouw leven. Wij helpen je om te bepalen wat wel en wat niet. Zodat je niet te veel verzekert. Ook niet te weinig. Maar precies goed. Kijk eens op independer.nl of laat je persoonlijk adviseren door één van onze zorgexperts op 035 62 65 544.

check je
zorgverzekering
bij independer

Ten eerste

3 STAAR JE NIET BLIND
OP DE EXTREMEN

Wat niet helpt: de uitersten als gladiatoren tegenover elkaar zetten. Komt dat zien: het KNMI tegen de klimaatontkenners, het RIVM tegen de vaccinweigerers, het Voedingscentrum tegen de melkhaters, de glutengelovers of wat voor foodies heb je tegenwoordig nog meer?

'Dat levert mooie kijkcijfers op, maar je komt er niet mee verder', zegt Te Molder, verwijzend naar het debat bij Pauw over vaccins. Voorspelbaar geweloes niet levert zo iets op. Gestaalde klimaatontkenners of vaccinweigerers zullen bovendien wel de laatsten zijn om hun mening bij te stellen. Die hebben er boeken over geschreven, er websites en verenigingen voor opgericht; wat een gezichtsverlies zou het dan zijn om te matigen.

In een serieus debat moeten ook de

kalmere stemmen een kans krijgen, vindt Te Molder daarom. De zwijgende meerderheid die het maar zo'n beetje aanziet. 'In de media is het al snel: het instituut tegenover de mensen die tegen het instituut zijn. Maar uiteindelijk vormen die slechts een kleine groep. Veel belangrijker is de grote groep ouders die meeluistert, en die dezelfde zorgen heeft als de geharde sceptici. Hun vragen moeten beantwoord worden. Nu zeggen de erkende experts als ze worden geconfronteerd met kritische vragen nogal snel: ze nemen me niet serieus, ze zitten de wetenschap af te wijzen.'

'We gooien te veel op één hoop', is ook de overtuiging van Brom. 'In de praktijk is het doorgaans niet zo dat je aan de ene kant een eenduidig wetenschappelijk beeld hebt en aan de andere kant een eenduidige afwijzing daarvan. Er zit van alles tussenin.'

Feiten doen er juist toe: de twijfelaars zwaaien toch maar mooi met studies en grafieken

Hedwig te Molder
Communicatie-
wetenschapper

4 HEB EEN BEETJE
VERTROUWEN

Met in Amerika een president die hardop beweert dat klimaatverandering een verzinzel is van China en in eigen land een vereniging die zich tegen het vaccineren heeft gekeerd, is er alle reden tot pessimisme. Zou je zeggen.

Maar de kenners zijn er opvallend rustig onder: welnee, het verstand is aan de winnende hand. 'Feiten doen er juist toe', zegt Te Molder. Want de twijfelaars zwaaien toch maar mooi met onderzoekjes en grafieken, niet met de laatste roddels die ze per vliegende eenhoorn van kabouter-overste hebben vernomen.

Pure winst. 'En dat zie je op alle terreinen. Mensen zeggen: ik weet heus wel waar ik het over heb, ik vertrouw alleen niet alles blindelings', zegt Te Molder. 'Dat is dus precies wat we elkaar hebben geleerd: slik niet alles voor zoete koek.'

Kijk in een zelfbewuste, open, kriti-

sche maatschappij niet raar op als de inwoners opeens... nou ja, zelfbewust, open en kritisch zijn. Ook niet als het gaat over vaccins, stelt ze: 'Je moet niet zeggen: ouders mogen zelf kiezen, en er meteen bij zeggen: als je tegen kiest, is dat irrationeel.' Als de dokter maar open en eerlijk is, zal het aantal weigeringen vanzelf afnemen, is haar overtuiging.

En ach, afgezien daarvan, zegt wetenschapssocioloog Ruud Abma (Universiteit Utrecht). Mensen die de wetenschap volledig afzweren of hun dokter in het gezicht uitlachen als die over vaccins begint - hoeveel zouden dat er nu eigenlijk zijn? Misschien wordt de zaak wel enigszins opgeblazen, vermoedt de socioloog.

'Als je op de berichten inzoomt, hoor je vooral verhalen over ouders die zich afvragen: is die prik echt wel nodig? En die het na wat doorpraten toch gewoon doen. Eerlijk gezegd lijkt me dat volstrekt normaal.'

ONTRUIMINGSBEVEL

Amnesty heeft kantoor in Moskou terug

Amnesty International heeft zijn kantoor in Moskou terug. De autoriteiten in de Russische hoofdstad hebben het ontruimingsbevel dat eerder deze maand werd afgegeven teruggedraaid. Dat heeft John Dalhuisen, directeur van Amnesty voor Europa, laten weten. Mede-

werkers van de mensenrechtenorganisatie die op 2 november aan het werk wilden konden het kantoor niet in. De sloten waren vervangen en het stroom was afgesloten. Volgens de gemeente had Amnesty huurachterstand, wat door de organisatie fel werd bestreden.

Advertentie

 GGZ Friesland
GGZ Friesland zoekt een
Lid Raad van Bestuur
Informatie op www.slimsearch.nl/v30
Xandra Slim-Koorstra 06 52 00 38 98

Advertentie

FAMILIEWEKEN

Thailand familiereis ✓ De mooiste hoogtepunten van Thailand ✓ Ontspannen afsluiting op Ko Samet	21 dagen v.a. € 1.798
Zuid-Afrika familiereis ✓ Spannende rangercursus Krugerpark ✓ Swaziland & Kaapstad	20 dagen v.a. € 2.398
Cuba familiereis ✓ Unieke route over West- én Oost-Cuba ✓ Twee volle dagen in levendig Havana	19 dagen v.a. € 2.498

Boek nu een familiereis en ontvang:
✓ WakaWaka Power+ solar charger & zaklamp
✓ Slechts € 20,17 aanbetaling per boeking
✓ Unieke omboekgarantie tot 1 maart 2017
Geldig op het gehele familiereizen aanbod.

Rondreizen met vertrek-garanties

► SAWADEE.NL/FAMILIEWEKEN2016 | 020-420 22 20
Prijzen per persoon excl. boekingskosten & calamiteitenfonds. Zie voorwaarden op de website.

SAWADEE
vakanties voor reizigers